

به نام خدا

بررسی تنوع مرفولوژیکی ارقام زنبق

مؤلف:

مهندس میلاد باباخانی

انتشارات ارسطو
(چاپ و نشر ایران)

۱۴۰۱

سرشناسه: باباخانی، میلاد، ۱۳۶۸-
عنوان و نام پدید آور: بررسی تنوع مرفولوژیکی ارقام زنبق / مولف میلاد باباخانی.
مشخصات نشر: ارسطو (سامانه اطلاع رسانی چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری: ۷۶ ص.
شابک: ۲-۹۰۰-۴۳۲-۶۰۰-۹۷۸-۳۱۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
موضوع: زنبق - تنوع مرفولوژیکی
رده بندی کنگره: RC۴۸۳/۲
رده بندی دیویی: ۶۱۴/۸۹۱۱۸
شماره کتابشناسی ملی: ۷۶۴۵۱۱۸
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

نام کتاب: بررسی تنوع مرفولوژیکی ارقام زنبق
مولف: مهندس میلاد باباخانی
ناشر: ارسطو (سامانه اطلاع رسانی چاپ و نشر ایران)
صفحه آرایشی، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۱
چاپ: مدیران
قیمت: ۳۱۰۰۰ تومان
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان:
<https://chaponashr.ir/ketabresan>
شابک: ۲-۹۰۰-۴۳۲-۶۰۰-۹۷۸
تلفن مرکز بخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹	فصل اول
۹	مقدمه
۱۰	تاریخچه گل زنبق
۱۲	مشخصات گیاه‌شناسی
۱۴	نیازهای گل زنبق
۱۵	بررسی گیاه
۱۵	گل
۱۶	ساقه
۱۷	ریزوم
۱۹	چشم انداز تکاملی
۱۹	گل زنبق
۲۰	رده بندی
۲۲	زیرجنس زنبق
۲۲	گروه پوگون ایریس ها(زنبق های ریش دار)
۲۵	زیرجنس لیمنیریس
۲۵	گروه لیمنیریس

۳۰ گروه اسپاتولا
۳۰ زیرجنس نپالنسیس
۳۱ گروه زنبق های پیازدار
۳۲ کاربرد گل زنبق
۳۲ پرورش در گلدان
۳۳ شیوه تکثیر
۳۳ کشت بذر
۳۵ تقسیم بوته ها
۳۶ کشت و تکثیر زنبق های باغی دورگه (آلمانی)
۳۸ زنبق های دورگه
۳۹ زنبق پامیلا
۴۰ زنبق های رگلیوسیکلوس
۴۱ زنبق های پیازدار دورگه
۴۳ شیوه پرورش
۴۵ فصل دوم
۴۵ مقدمه
۴۷ ارقام زنبق بومی ایران
۴۷ زنبق ماد
۴۹ زنبق کمانی

۵۰	زنبق گل درشت
۵۱	زنبق بدبو
۵۴	زنبق آسمان جونی
۵۷	زنبق زرد
۶۰	زنبق ریش دار
۶۰	زنبق بدون ریش
۶۱	زنبق تاج دار
۶۲	زنبق بدون ریش آیریس سیبرین
۶۳	زنبق پیازی جونو
۶۴	Iris pseudacorus زنبق شفاف

۶۷..... فصل سوم

۶۷	جمع بندی
۶۸	خواص گل زنبق
۶۹	شرایط نگهداری گل زنبق
۶۹	نور
۷۰	آبیاری
۷۰	دما
۷۰	خاک
۷۱	کوددهی

۷۱ گلدهی
۷۲ نگهداری زنبق
۷۲ کاشت زنبق در گلدان
۷۳ سمی بودن زنبق
۷۳ خواص زنبق
۷۳ خواص دارویی زنبق
۷۴ خواص چای زنبق
۷۵ منابع و مأخذ

پیشگفتار

زنبق ها گیاهانی چندساله و تک لپه بوده که اکثراً در نیمکره شمالی پراکنده هستند. دارای ۳ کاسبرگ و ۳ گلبرگ می باشند. کاسبرگها به رنگ گلبرگ و شبیه گلبرگ بوده و در اصطلاح تپال هستند. گلبرگها حالت ایستاده داشته و کاسبرگها آویزان می باشند. خامه ها سه شاخه بوده و هر کدام نزدیک یک پرچم قرار گرفته اند. جنس Iris از تیره زنبق سانان است، این جنس شامل ۴ زیر جنس Iris, Limniris, Hermodactyloides و Scorpiris می باشد و در ایران ۲۰ گونه از آن گزارش شده است. به نظر می رسد که با توجه به شرایط زیست محیطی متنوع ایران، تنوع زیادی برای گونه های زنبق داخل کشور وجود داشته باشد. در این پژوهش سعی بر آن بود تا تنوع گونه های مختلف این جنس با توجه به ویژگی های مرفولوژیک به ویژه در استان زنجان بررسی شود. استان زنجان با آب و هوایی کوهستانی، معتدل، خشک و بیابانی میزبان گونه های گیاهی مختلف در سطح کشور است. از ارقام زنبق بومی استان زنجان می توان به زنبق ماد، زنبق کمانی، زنبق گل دشت، زنبق بد بو، زنبق آسمان جوی و زنبق زرد نام برد که در این استان از تنوع مرفولوژیک زیادی برخوردار می باشند.

میلاذ باباخانی

بهار ۱۴۰۱

فصل اول

مقدمه

قدمت زنبق با تاریخ گره خورده است، تا به آنجا که یونانیان باستان، زنبق را در کنار مزار مردگان می کاشتند و نقش هایی از آن را روی سنگ قبر تازه گذشتگان خود ترسیم می کردند. پادشاهان یونانی با اشکالی از گل های زیبای زنبق تاج خود را زینت بخشیده و شاخه های بریده آن را به یکدیگر هدیه می دادند. در اشعار شعرای پارسی صحبت از زنبق بسیار است و این نشان می دهد که این گیاه در میان ایرانیان چه منزلتی داشته است. سالیان سال است که همزمان با فرا رسیدن بهار، زنبق های وحشی در دامنه های مناطق کوهستانی شکفته می شوند و طبیعت ایران را به صفای خود می آرایند.

زنبق در نیمکره شمالی از اروپا تا خاورمیانه انتشار دارد. اما بدون شک زیباترین زنبق‌های وحشی در خاورمیانه پیدا می‌شود. بعضی از آنها در صحراهای لم‌یزرع و زمین‌های آهکی می‌رویند. برخی از زنبق‌ها در کنار چشمه سارها و جویبارها سبز می‌شوند و گونه‌هایی نیز خاص صخره‌ها و سنگلاخ‌ها هستند. در میان گیاهان این خانواده تعدادی به وادی فراموشی سپرده شده و جزو گیاهان کمیاب به حساب می‌آیند. در مورد رده بندی زنبق ها عقاید ضد و نقیضی وجود دارد. خوشبختانه با استفاده از میکروسکوپیهای الکترونی می توان کروموزومهای این گیاه را مورد بررسی قرار داد و با توجه به این یافته های نوین سرانجام همه دانشمندان درمورد طبقه بندی انواع زنبق به توافق خواهند رسید. بدین ترتیب بسیاری از گونه سابق را هم اینک در ردیف نمونه های همسان قراردادده اند. این رده بندی براساس سیستم رادیکولو ساختارگل صورت تمام گونه های زنبق استفاده شده است (مطهری، ۱۳۷۸).

تاریخچه گل زنبق

پس از معرفی گل زنبق به نوبت به تاریخچه آن می‌رسد؛ در مورد خواستگاه اصلی این گیاه اطلاعات دقیقی در دسترس نیست، اما به احتمال زیاد متعلق به